

EMISIJE TOPLOGREDNIH PLINOV IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Ker nobena okoljska tema ni samotojen problem, pač pa se povezuje z drugimi okoljskimi področji, tudi za ravnanje z odpadki velja, da je povezan z vsaj dvema dodatnima področjema:

- emisijami toplogrednih plinov in
- obnovljivimi viri energij

ODLOČBA št. [406/2009/ES](#) Evropskega parlamenta in Sveta O PRIZADEVANJU DRŽAV ČLANIC ZA ZMANJŠEVANJE EMISIJ TOPLOGREDNIH PLINOV, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (23.4.2009)

Odločba opredeljuje 'emisije toplogrednih plinov' kot emisijo ogljikovega dioksida, metana, dušikovega oksida, fluoriranih ogljikovodikov, perfluoriranih ogljikovodikov in žveplovega heksafluorida iz 6 kategorij, *med katerimi so tudi odpaki*.

Cilj odločbe je doseči ustalitev koncentracije toplogrednih plinov v ozračju na ravni, ki bo preprečila nevarno antropogeno poseganje v podnebni sistem. Za izpolnitev tega cilja bi morale biti svetovne emisije toplogrednih plinov do leta 2050 vsaj za 50% nižje kot leta 1990.

Skupnost je po letu 2012 sprejela neodvisno zavezo, v skladu s katero bo do leta 2020 dosegla vsaj 20% zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v primerjavi z letom 1990.

Odločba je naslovljena na vse države članice.

DIREKTIVA [2009/28/ES](#) Evropskega parlamenta in Sveta O SPODBUJANJU UPORABE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77ES in 2003/30/ES (23.4.2009)

Nadzor porabe energije v Evropi ter večja uporaba energije iz obnovljivih virov skupaj s prihranki energije in večjo energetske učinkovitostjo, so pomembni deli svežnja ukrepov za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Imajo pa tudi pomembno vlogo pri spodbujanju zanesljivosti oskrbe z energijo in tehnološkega razvoja inovacij ter zagotavljanju možnosti za zaposlovanje in regionalni razvoj, zlasti na podeželskih in odročnih območjih. Predstavljajo priložnost gospodarske rasti ter pomembno priložnost za rast in delovna mesta, predvsem v okviru lokalnih in regionalnih malih in srednje velikih podjetij.

Direktiva določa skupen okvir za spodbujanje energije iz obnovljivih virov ter obvezna nacionalna cilja za skupni delež energije iz obnovljivih virov v končni bruto porabi energije (v letu 2020 najmanj enak 20%)

in za delež energije iz obnovljivih virov v prometu (v letu 2020 najmanj enak 10%). Določa tudi trajnostna merila za pogonska biogoriva in druga tekoča biogoriva.

Za področje odpadkov sta pomembni dve opredelitvi pojmov:

- (a) 'energija iz obnovljivih virov' pomeni energijo iz obnovljivih nefosilnih virov, namreč (...) biomaso, plin, pridobljen iz odpadkov, plin, pridobljen z napravami za čiščenje odplak, in biopline.
- (b) 'biomasa' pomeni biološko razgradljive dele proizvodov, odpadkov in ostankov biološkega izvora iz kmetijstva (...) ter biološko razgradljive dele industrijskih in komunalnih odpadkov.

Vsaka država članica mora pripraviti akcijski načrt za obnovljivo energijo, najpozneje do 30. junija 2010.

V obratih z več gorivi, ki uporabljajo konvencionalne in obnovljive vire se pri deležih upošteva samo tisti del energije, ki je proizvedena iz obnovljivih virov. Enako velja za obrate s kombiniranim gorivom pri pridobivanju energije za hlajenje in ogrevanje.

Pozivodnja pogonskih biogoriv in drugih tekočih biogoriv iz odpadkov in ostankov se upošteva le v primeru, če je prihranek emisij toplogrednih plinov najmanj 35%, od leta 2017 najmanj 50% in od začetka 2018 najmanj 60%.

Direktiva v posebnih določbah za energijo iz obnovljivih virov navaja tudi, da se pri dokazovanju izpolnjevanja nacionalnih obveznosti glede obnovljivih virov v vseh vrstah prometa, *prispevek na podlagi biogoriv, proizvedenih iz odpadkov, ostankov, neživilske celuloze ali lesne celuloze, upošteva kot dvakratnik prispevka drugih biogoriv.*

Poročilo držav članic o napredku pa mora vsebovati tudi informacije o tem, kako je ocenjen delež biološko razgradljivih odpadkov uporabljen za proizvodnjo energije, ter kaj je storjeno za izboljšanje in preverjanje takšnih ocen.

Na osnovi zahteve v uvodnem delu direktive, je v začetku 2010 Komisija izdelala [POROČILO](#) o trajnostnih zahtevah glede uporabe trdnih in plinastih virov biomase v elektroenergetiki, ogrevanju in hlajenju.

Trdna in plinasta biomasa izvira iz kmetijskih pridelkov in ostankov (npr. koruza, pšenica, slama, živalski gnoj), iz gozdarstva (npr. hlodi, štori, listje in veje), lesno predelovalnih dejavnosti (lubje, odrezki, lesni odpadki, žagovina) in iz *organskih odpadkov* (npr. trdni komunalni odpadki, recikliran les po uporabi v široki potrošnji, goriva iz odpadkov, usedline odplak).

PlanB
za Slovenijo
Pobuda za
trajnostni
razvoj

Sežigalnice odpadkov z energetske predelavo dosegajo izkoristek zgolj med 10 in 35 %. Komisija meni, da določanje minimalnih zahtev glede izkoristka izključno za bioenergetske naprave (ne pa tudi za naprave s fosilnimi gorivi) lahko povzroči odklanjanje uporabe velikih količin odpadkov iz biomase, ki nimajo druge možnosti uporabe (npr. blata čistilnih naprav), za energetske namene.

Za spodbujanje višjega izkoristka pretvorbe energije bi po mnenju Komisije morale države članice v svojih sistemih pomoči za naprave za proizvodnjo električne energije, ogrevanje in hlajenje uvesti razlikovanje v korist naprav, ki dosegajo visoke izkoristke pretvorbe energije, kakor so obrati za soproizvodnjo z visokim izkoristkom, opredeljeni v skladu z direktivo o soproizvodnji.